

El futur liderat de l'esquerra balear

La negociació entre PSIB-PSOE, Podem i Més ha estat tan difícil, a les Illes, perquè al capdavant el que hi ha en joc és el futur liderat de l'esquerra a Balears.

Reportatge de Miquel Payeras

Dissabte passat s'havia de constituir l'Ajuntament de Palma. Aquest dijous, dia 18, serà el torn del Parlament. I en el moment de tancar aquesta edició, el dijous 11 a l'horabaixa, encara no hi havia acord entre PSIB-PSOE, Podem i Més per governar les institucions principals de les Illes. "El que està passant és el ball normal de tota negociació, però d'una manera o d'una altra hi haurà pacte, això segur", diu una font del PSIB. Per ventura és cert que tot és un ball, però molt mogut.

Ja se sabia que seria difícil. Però ningú s'imaginava que ho fos tant. Què és realment allò que ho ha complicat d'aquesta manera? Doncs, per una banda, el repartiment del poder real, dels càrrecs en definitiva i, per l'altra, la soterrada lluita pel futur lideratge de l'esquerra.

Estranya negociació

Els resultats electorals determinaren que el PSIB-PSOE fos la segona força del Parlament, primera entre l'esquerra, amb un 18% dels sufragis i 14 escons, més un altre, el de Gent per Formentera, que segurament formarà part del seu grup parlamentari, en total, doncs, 15 diputats. En tercera posició Podem, amb un 14,6% i 10 representants a la Cambra. Per sota, els dos Més, el de Mallorca, amb el 13,8% i 6 escons, i el de Menorca, 1,5% i

3 diputats, que fan un total de 9 llocs en el Parlament per aquestes dues formacions aliades. En conjunt, 34 diputats d'esquerres. D'aquests, els socialistes n'aporten 15, Podem 10 i Més 9. Des de tot d'una els dos més petits sumaren les forces, 19 escons en total, per fer veure al PSOE que no podia imposar condicions ni comandar el pacte tal com ho havia fet en els dos anteriors pactes de progrés (1999 i 2007).

Quan només havien passat tres dies de les eleccions, les relacions començaven a posar-se tenses perquè Més volia la presidència, amb el suport de Podem, i el PSIB també. La situació s'embolicava encara més quan el cap de Podemos, Pablo Iglesias, declarà que ell s'estimava més una presidència de Més. Aleshores la líder socialista balear, Francisca Armengol, va entendre que en efecte volien evitar que fos cap del Govern. "Estic preparada i vull ser presidenta", digué, per deixar clar que no pensava renunciar de cap manera al màxim càrrec institucional illenc. La seva determinació no venia, només, per la convicció personal. També era producte d'una altra estratègia estatal. La del seu secretari general federal, Pedro Sánchez, que li digué que havia d'exigir la presidència perquè, si no, no hi podria haver pacte. Per a Podem i Més l'estratègia del cap socialista és meridiana: tancar el

mal resultat del PSOE, que va baixar a les eleccions amb relació a quatre anys abans, fent lluir presidències autonòmiques socialistes.

Quan començava la segona setmana després de les eleccions i havien d'iniciar-se les negociacions formals, els interessos de Madrid marcaven el ritme de les seves respectives delegacions a les Illes. Ho lamentava Biel Barceló: "La guerra estatal entre PSOE i Podemos s'està traslladant a Balears".

A Palma, Armengol, Jarabo i el cap de Més, a la vista de les influències forasteres i de les reticències que s'havien manifestat la setmana anterior amb relació a qui hauria de presidir el Govern, decidiren aparcar la conficció dels organigrames de les institucions per evitar encallar, deixant-ho per quan tinguessin pactat el programa.

Les negociacions per forjar la majoria parlamentària d'esquerra alternativa al PP s'han complicat molt més del que era previsible.

Entre el 30 d'agost i fins al dia 5 de juny es dedicaren a negociar programes, a través de converses informals i un parell de reunions formals. Però aviat es va fer evident que per molt d'acord programàtic que atenyessin, de poc o res servia si ni tan sols sabien quins partits haurien de portar-los a terme a cada institució, ni qui ocuparia les presidències. En una roda dels tres partits, el dijous dia 4 a la tarda, els periodistes reclamaven als representants polítics concreció en les respostes sobre si els governs de les institucions serien formats pels tres partits o per dos, si els pactes serien estables, és a dir, de governabilitat i per tant signats per durar tota la legislatura, o bé si es tractaria de donar merament la investidura a cada president d'institució, i qui →

LA DEBILITAT ELECTORAL DEL PSIB-PSOE ANIMA PODEM I MÉS A DISPUTAR-LI L'HEGEMONIA FUTURA

⊕ DE LES AUTONÒMIQUES A LES GENERALS

Les eleccions generals s'han de celebrar de manera ordinària a finals del mes de novembre, atès que el 2011 foren el dia 20 del mateix mes. Es podrien endarrerir, segons la llei electoral, fins al 20 de gener de 2016, però el que ja pareix descartat és que s'avancin, segons va dir Rajoy la setmana passada. El 24 de maig ens pot donar una idea sobre què passarà al Congrés i Senat?

És ben ver que des de la mateixa nit electoral passada s'han pogut llegir i escoltar tot tipus d'extrapolacions entre les eleccions locals i les futures generals. Quasi tots els analistes i polítics, especialment a

Madrid, posen d'exemple allò que va passar a les urnes dels ajuntaments de la capital espanyola i de Barcelona per elucubrar sobre els resultats a finals d'any. Tanmateix són, totes, anàlisis incorrectes. Perquè no es poden extrapolar els resultats locals, per importants que siguin, a les generals. Si es fa, cosa que sol ser la norma, s'incorre en la mateixa errada, en aquest cas fet ben aposta, en la qual cau la direcció de Podemos, que vol apropiarse el resultat d'Ahora Madrid –amb l'aportació d'altres forces polítiques– mentre que s'oblida que el seu registre al Parlament regional quedà 200.000 sufragis per sota.

El que sí que pot ser més comparable són els sufragis autonòmics a tot l'Estat –excepte Catalunya, País Basc i Galícia que encara no han celebrat els comicis als seus respectius parlaments– per tenir una certa idea, molt relativa, sobre què podria passar a les generals. El càlcul requereix, com ha fet aquest setmanari, sumar tots els sufragis de les eleccions autonòmiques de maig i de les andaluses de març. La gradació que en resulta entre els principals partits dona una idea sobre el seu potencial comportament electoral al novembre, tenint en compte, però, que sempre

vota més gent a Corts que als parlaments autonòmics.

El partit amb més suport fou el PP amb el 29,7%, seguit del PSOE amb un 26,9%, Podemos sumà el 14% i Ciutadans es quedà amb el 9,6%. Com es veu, és obvi que el bipartidisme rebé un fort càstig però quedà molt per sobre del que auguraven la majoria d'enquestes. Per una altra banda, quedà clar que la força que demostraren els dos partits *emergents* fou inferior al que suposaren tots els sondeigs i, sobretot, quedaren lluny de percentatges de vot que els permetessin somiar en la presidència del Govern espanyol.

LES DIRECCIONS ESTATALS DEL PSOE I PODEMOS HAN INTERFERIT SENSE MANIES EN LA NEGOCIACIÓ BALEAR

→ serien els elegits. Ningú va contestar. Els polítics intentaven vendre els “avanços” fets en les qüestions programàtiques, però els redactors demanaven què passaria amb el repartiment del poder institucional. Tanmateix, no hi havia respostes.

Per l'endemà, dia 5, no hi havia prevista cap reunió entre Armengol, Jarabo i Barceló. De fet, a primera hora del matí aquest setmanari ho preguntà a la cap socialista i ella es limità a dir que “no, avui no ens veurem”. Però no fou així. El fracàs de la roda informativa del dia anterior per una banda, i per l'altra, el fet que les tres direccions dels partits assumissin que s'havia de resoldre la principal qüestió d'una vegada, va fer que tots tres se citessin per veure's informalment en un cafè de Palma. Havien passat dotze dies de les eleccions i era la primera vegada que afrontaven allò que de veritat podia fer malbé la possibilitat de pacte o confirmar-lo definitivament.

La conversa no va servir més que per posar en clar les profundes diferències de criteri. No hi hagué acord. Armengol optava per presidir com fos el Govern –amb tres partits o dos, en majoria o en minoria...–, tal com li havia demanat Sánchez que ho fes. Podem no volia de cap manera que la socialista fos presidenta i li ofería el càrrec a Barceló, seguint els desitjos d'Iglesias. Més estava disposat a assumir la presidència, però només si els tres partits formaven part del Govern, i la seva exigència d'unitat es mantenia en cas que la presidenta fos la socialista, cosa que Podem rebutjava de pla... En fi: un guirigall. L'endemà els diaris de Palma coincidien en el titular de portada: “Encallen les negociacions”.

A banda de les influències de Madrid, també jugava un element autòcton, força important, a l'hora d'explicar les reticències de fons entre el PSOE i la resta: la situació electoral de cadascun.

Tres competidors

“Hi haurà pacte, això és segur”, assegurava a aquest setmanari una font de Podem el dimarts dia 9 de juny. Aleshores per què tanta tensió en el repartiment

Les divergències entre Armengol (PSOE), Jarabo (Podem) i Barceló (Més) s'expliquen sobretot per la lluita pel lideratge futur de l'esquerra balear.

de càrrecs? “Perquè encara que hi hagi acord, els tres partits saben que seran competidors per encapçalar l'esquerra en el futur”, explicava uns dies abans un ex-conseller socialista dels temps del primer Govern de Francesc Antich. Aquest és el bessó: les expectatives de futur que té cada un dels tres partits amb relació als altres.

Entre 1983 i 2011 el PSOE sempre va tenir a Balears una posició de clara hegemònia dins de l'esquerra. Cap altre partit, PSM o Esquerra Unida, no li féu ombra. Enguany, però, ha vist disminuir el suport dels ciutadans fins al 18% dels vots, quan quatre anys abans fou del 21,5% i el 2007 del 27,6% (més la part que li corresponia de la coalició PSOE-Eivissa pel Canvi, la qual va sumar un 4,5%). És una disminució superior a una tercera part en vuit anys. El cop ha estat molt fort per a Armengol. Se li notà la nit electoral. Intentava riure i deia que “allò important” era “la gran derrota de Bauzà”. Un conhort amarg. Per primera vegada el PSIB baixava del 20%. Pitjor: havia augmentat el diferencial negatiu entre les mitjanes de vot socialista balear i estatal. Si el PSIB sempre havia quedat, de mitjana, uns 6,8 punts percentuals per sota del PSOE federal en vot autonòmic, ara augmentava la distància fins als 8,8 punts. El càstig a la gestió política d'Armengol quedava en evidència. Més inquietant encara: el PSIB queda més a prop del PASOK el 2013, quan va fer un 13% dels vots –per enguany caure al pou del 4,7%–, que del PSOE federal actual que ha marcat un 26,9% del vot autonòmic.

Podem i Més volen aprofitar la debilitat socialista. Els de Jarabo veuen possible superar el PSOE illenc. No és cap desbarat. Han obtingut un 14,6% dels sufragis a Balears, com ja s'ha dit. Però el fet rellevant, a efectes autòctons, és que aquest percentatge és sis dècimes superior als suports mitjans de Podemos a totes les autonòmies –l'andalusa inclosa– que han votat enguany. Això vol dir que l'ancoratge de Podem a les Illes –sobretot a Eivissa i Menorca, en cadascuna de les quals

Les majories d'esquerres també s'hauran d'haver forjat a la resta de principals institucions, com ara l'Ajuntament de Palma (esquerra) i els consells insulars (a la foto el de Mallorca).

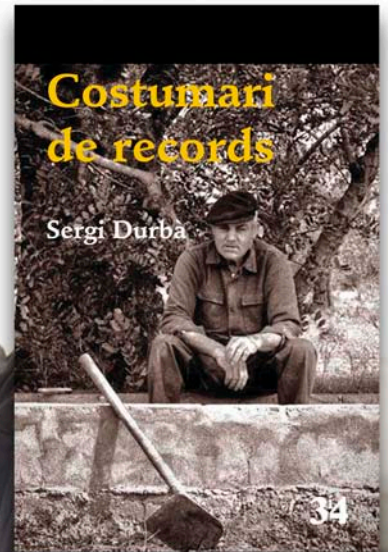
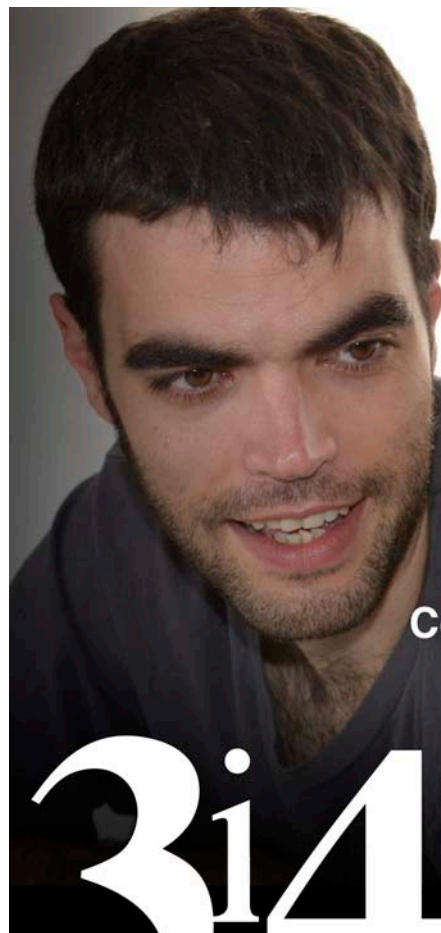
supera el 17%– és sòlid. Ho demostra també que mentre Podemos queda en vot autonòmic a tot l'estat –vegeu quadrat– a 12,9 punts percentuals per sota del PSOE de Sánchez, a les Illes Podem només està a 3,4 del PSIB.

També Més es veu molt a prop del PSOE. El PSM –força àmpliament majoritària de la coalició econacionalista– es trobava sempre lluny dels registres electorals socialistes. Per exemple, el 2007, any en què es va signar el segon pacte de progrés, els nacionalistes s'aliaren a Mallorca amb Esquerra Unida, Els Verds i ERC –el que s'anomenà Bloc– i a Menorca amb els ecologistes, i així i tot només superaren per poc el 10%, mentre que el PSIB, com ja s'ha referit, s'elevà al 27,6%. Quan es va fer el primer pacte progressista, el 1999, el PSM es quedà per sota l'11% mentre que els socialistes, amb un mal resultat, es quedaren en el 22,5%. És a dir, les diferències sempre havien estat molt grans. Enguany ha canviat força la relació PSOE-PSM (Més). A tot Balears –sumant Més per Mallorca i Més per Menorca, que són partits sobirans però agermanats– la coalició se'n va al 15%, fins i tot per sobre de Podem a pesar que en escans es queda per sota. Per tant, a només tres punts del PSOE. Encara més: a Mallorca, que és on hi ha la immensa major part del vot illenc, Més supera Podem, 17,6% davant el 14,6%, i només el separa dels socialistes un punt: 17,1% per 18,1%. Que, en fi, els

de Més pensin, també, en el *sorpasso* al PSOE no és cap quimera.

És per això que, en el fons, PSOE, Podem i Més no seran únicament socis per

desallotjar el PP del poder institucional de les Illes. Sinó que sobretot se senten i són competidors. El premi en joc és el liderat de l'esquerra a Balears. ●

Costumari de records
de SERGI DURBÀ

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com